

**BEZMİALEM VAKIF ÜNİVERSİTESİ VE BEZMİALEM DRAGOS
HASTANESİ'NİN AFETLERDE GÜVENİLİRLİK DÜZEYİNİN
BELİRLENMESİ VE HASTANE AFET PLANI'NDA GÖREV ALAN
PERSONELİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN HASTANE GÜVENLİĞİNE ETKİSİ**

ÖZET

Afetler geçmişten günümüze kadar insan hayatını maddi ve manevi olarak olumsuz etkileyen, can kayıplarının yaşandığı, doğanın dengesinin bozulduğu müdahale ve iyileştirme aşamalarında yardıma ihtiyaç duyulan olaylardır. Yaşanan afetler sonucu dünya üzerinde birçok hastanenin de olumsuz yönde etkilenerek kötü sonuçların ortaya çıktığı olaylar yaşanmış ve sağlık personelinin ve sağlık kuruluşunun en değerli olduğu kriz anlarında gerekli müdahaleler, hastanelerin ve hastane personelinin de etkilenmesi sebebi ile aksamıştır. Hastanelerin güvenliğini sağlamak amacı ile Sağlık Bakanlığı tarafından Hastane Afet Planı (HAP) Yönetmeliği hazırlanmıştır. Yaşanan bu üzücü olaylar değerlendirildiğinde hastanelerin güvenliğinin sağlanması, afetler sonrasında gerekli müdahalelerin aksamaması ve hastanelerin güvenliğine olumlu yönde etki sağlayacak faktörlerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi amacı ile bu çalışma yapılmıştır.

Araştırma; Bezmialem Vakıf Üniversitesi ve Bezmialem Dragos Hastanesi'nde gerçekleştirilmiştir. Çalışma 151 kişi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan demografik ve HAP hakkında bilgi düzeyinin belirlenmesine yönelik soruların yer aldığı 21 'i 3'lü likert tipinde olmak üzere toplam 39 soruluk anket, Bezmialem Vakıf Üniversitesi ve Bezmialem Dragos Hastanesi'nin HAP'larında yer alan "Güvenli Hastane Kontrol Listesi" kullanılarak toplanmıştır. Çalışma verilerinin sunulmasında minimum, maksimum, ortalama, standart sapma, medyan, birinci çeyrek, üçüncü çeyrek, frekans ve yüzde kullanılmıştır.

Çalışmaya katılan 151 kişinin demografik verileri incelendiğinde;64 (%42.4) katılımcının kadın, 87 (%57.6) katılımcının erkek olduğu ve katılımcıların yaş ortalamasının 34.69±8.28 yıl olduğu, çalışma sürelerinin 1 ile 348 ay arasında değişmekte olup ortalaması 90.14±72.40 ay olarak bulunmuştur. Çalışmaya katılan 151 katılımcıdan, 96 (%63,6) kişinin Bezmialem Vakıf Üniversitesi Hastanesi'nde 55 (%36,4) kişinin Bezmialem Dragos Hastanesi'nde çalıştığı, çalışmaya katılan katılımcıların meslekleri incelendiğinde, 20 (%13.2) kişinin doktor, 52 (%34.4) kişinin hemşire, 42 (%27.8) kişinin yardımcı sağlık personeli, 23 (%15.2) kişinin teknisyen veya tekniker, 14 (%9.3) kişinin idari personel olduğu görülmektedir.

Katılımcıların bilgi düzeylerinin; çalışma süreleri ile arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı ilişki olduğu ($p<0.001$), cinsiyetlerine göre istatistiksel

olarak anlamlı fark olmadığı ($p>0.05$), çalıştıkları hastaneye göre anlamlı fark olmadığı ($p>0.05$), mesleklerine göre doktorların puanlarının hemşire, yardımcı sağlık personeli, idare ve teknisyen/tekniker pozisyonlarında çalışanların puanlarından daha düşük olduğu (sırasıyla, $p<0.001$, $p=0.003$, $p<0.001$, $p=0.009$), afet ve acil durumla ilgili eğitim alma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu ($p<0.001$) saptanmıştır. Katılımcıların, medyan değerine göre değerlendirmesinde, %57.6 ($n=87$)'sının bilgi düzeyi yetersiz, %42.4 ($n=64$)'ünün bilgi düzeyi yeterli olarak değerlendirilmiştir.

Hastanelerin güvenlik puanlarına bakıldığında, Bezmialem Vakıf Üniversitesi Hastanesinin 37 puan üzerinden güvenlik puanı 14.525, Bezmialem Dragos Hastanesinin 37 puan üzerinden güvenlik puanı 24 olarak belirlenmiştir. Her iki hastane de orta derecede güvenli olarak derecelendirilmiştir.

HAP personelinin bilgi düzeyleri ile Bezmialem Vakıf Üniversitesi Hastanesi ve Bezmialem Dragos Hastanesi'nin güvenlik puanlarının ilişkisine bakıldığında, istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmamıştır ($p>0.05$)

Tüm bu veriler ışığında hastanenin güvenlik düzeyini yükseltmek için ilgili birimler tarafından, HAP içeriğindeki gerekli prosedürlerin oluşturulması, sistemlerin aktive edilmesi, kaynakların sağlanması ve personelin sık periyodlarla eğitim alması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hastane Afet Planı, Güvenli Hastaneler, Acil Durum